

וילך (428)

הוא נשכר וגם אביו שהביאו מקבל שכר, כפי שדרש רבי אליעזר: לתת שכר למביאייהם. **ספר "שולחן אליהו"** ומצאנו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על פי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה (לא. יז.) נראה הביאור דהנה עשה הקב"ה את ישראל לשומרים שישמרו את תורתו הקדושה. והדין הוא דשמירה בבעלים פטור, דאם הבעלים נמצאים עם השומר פטור מגיבנה ואבידה. ונמצא דאם הקב"ה שורה על עמו, אז הם פטורים אף עם עוברים על התורה ואינם שומרים אותה כראוי. אך כשמרבים לחטוא גורמין סילוק השכינה, ואז שוב מתחייבין כשמועלין בשמירה. וזה שאמר הכתוב: **"ומצאנו רעות רבות וצרות"**, דכשיראו שנענשין על העבירות, ואמר: **"ואמר ביום ההוא הלא על פי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה"**, אז יבינו שמשום שאין אלוקים בקרבם וממילא תו לא הוי שמירה בבעלים, על כן מגיע להם עונש על שמועלין בהשמירה.

ספר "מקח טוב"

הלא על פי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה (לא. יז.) **החיד"א** (בספרו "פני דוד") מביא רמז נפלא בשם **"לב אריה"**: הנה הקללות שבספר דברים יש תרע"ו אותיות כמנין רעות 676. ולמתק ולהפך הקללות לברכות הזכיר 26 פעמים שם ה' בקללות דכל אחד עולה 26, אם נכפיל 26 פעמים 26=676 וזהו כוונת הפסוק **"וחרה אפי וכו' מצאוני הרעות"**, היינו תרע"ו קללות. ואמר **"על פי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה"**, היינו כיון שאין הקב"ה עמנו ממילא אין מה שימתק את הקללות. וזה שאמר **דוד המלך**: **"רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'"**, כלומר, הרבה קללות כמנין רעות אמר משה רבינו, אבל מכולם יצילנו ה' ה' כו' פעמים שם ה' המוזכרים בקללות.

ספר "אוצרות התורה"

ועתה פתבו לכם את השירה הזאת (לא. יט.) **הרא"ש** פוסק, שבזמן הזה כאשר ספרי תורה רבים עומדים בארון הקודש ואין קוראים בהם מקיימים יותר מצות כתיבת ספר תורה על ידי כתיבת ההלכות של התורה שבעל פה מאשר על יד כתיבת ספר תורה שבכתב. וזה איפוא הרמז שבפסוק: **"ועתה"**, רק עתה, כאשר אין לכם אלא תורה שבכתב, **"פתבו לכם את השירה הזאת"**, מצוה עליכם לכתוב את התורה הזאת, ואולם בדורות הבאים כאשר תיכתב גם התורה שבעל פה, יהא עיקר המצוה לכתוב ספרים של תורה שבעל פה. **ספר "מענה של תורה"**

ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, לא אוכל עוד לצאת ולבוא, וה' אומר אלי לא תעבר את הירדן הנה (לא א-ב).

רש"י מפרש על **"לא אוכל עוד לצאת ולבוא"** לא אסר הקב"ה את כוחי, אלא נסתלקה רשות ממני, ונמסרה ליהושע". נמצא, שמשנה רבנו לא נחלש בכוחו הפיזי, אלא מה שניטל ממנו זו הסמכות להנהיג את ישראל מכאן לימוד גדול: הכוח האמיתי של מנהיג בישראל איננו הכוח הגופני או הכריזמה האישית, אלא הרשות מן השמים. כל עוד הקב"ה נותן לו רשות, דבריו נשמעים, הנהגתו מתקבלת, והשכינה שורה במעשיו. ועל כן ממשיך הפסוק: **"וה' הוא ההלף לפניה, הוא יתנה עמך, לא ירפך ולא יעזבך, לא תירא ולא תחת"** (שם, פסוק ג). כלומר, לא המנהיג הוא העיקר, אלא השכינה שמדריכה ומובילה את ישראל. המנהיג הוא רק שליח נאמן לה. **מסר לימינו**: לעיתים אנו מרגישים תלויים בבני אדם ברב, במנהיג, או באדם חשוב אך התורה מלמדת שהעיקר הוא הביטחון בה'. גם כאשר מתחלף מנהיג, הקב"ה לא מתחלף. **"ה' הוא ההלף לפניה"** הוא המנהיג אותנו בכל מצב, והוא לעולם לא יעזוב את עמו ישראל.

המלקט

הקהל את העם האנשים והנשים והטף (לא. יב.) במסכת חגיגה (ג) מסופר שבאו להקביל פני ר' יהושע בפקיעין, שאלם רבי יהושע מה חידשו בבית המדרש, אמרו לו את הדרשה: טף למה באין, כדי ליתן שכר למביאייהם, אמר להם: מרגלית טובה היתה בידיכם ובקשתם לאבדה ממני. יתכן לבאר על פי הירושלמי (יבמות סוף פ"ק), המסופר על רבי יהושע, שהיתה אמו מוליכה עריסתו לבית המקדש, כדי שיתדבקו אזניו בדברי תורה. לפיכך אמר להם רבי יהושע: ביקשתם לאבד ממני מרגלית זו המתאימה לבעליה, שהרי אין מתאים יותר ממנו למאמר זו, כי אמי גם עשתה כן.

ספר "משך חכמה"

את העם האנשים והנשים והטף (לא. יב.) הגברים באים ללמוד, הנשים לשמוע והקטנים למה באים? שאל פעם חסיד את רבו: הקטנים שבאים מה תועלת בכך, הרי אינן מבינים ולפעמים גם מעט מפריעים! ומה המקום לתת שכר למביאייהם? והסביר לו: כשבא הילד ויושב ומקשיב אף שאינו מבין, דומה הדבר לאדם שנכנס לחנות של בושם, אף שלא נוגע, נקלט בו ריח טוב, אף הבן כל זמן שיושב בשקט, גם

וְעָתָה כָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת (לא. יט)

מובא בספר "עולמו של אבא" מול מלך בשר ודם לא קיים מושג תשובה, לעומת זאת, אצל הקב"ה יש תשובה, כיצד? הנה כאשר סופר סת"ם כותב ספר תורה שלא לשם ספר תורה, הדין שמעביר עליו הקולמוס ומקדשו. והואיל ושישים רבוא נשמות ישראל הם כנגד שישים ריבוא אותיות שישנן בתורה, הרי שגם אדם מישראל, אם עשה מעשה שאינו כשורה, הפתרון הוא "מעביר עליו קולמוס ומקדישו". הוא עושה תשובה ומקדש את כל המעשים. לכן זדונות נעשות לו כזכויות. אומרים חז"ל: כל מקום שנאמר "וְעָתָה" זוהי תשובה. "וְעָתָה כָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת", כמו ספר תורה כך בתשובה: מעביר עליו קולמוס ומקדשו. ובתשובה, מעביר קולמוס ומוחק את המעשים הלא טובים שעשה. ספר "ומחוק האור"

וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַהוּא (לא. כב)

בחז"ל מבואר כי באותו יום כתב משה רבינו את התורה מ"בראשית" ועד "לעניי כל ישראל", יש שאמרו כי "ג ספרי תורה כתב ביום זה. ויש להבין לשם מה היה צריך בנס הגדול הזה, לכתוב את התורה כולה ביום אחד. אלא רצה משה רבינו למנוע מישראל פתחון פה באומרים: על מה הנך מוכיח אותנו בעבורנו על דברי תורה והרי אין לנו רק עשר הדברות שנכתבו באצבע אלוקים. או, לחילופין, יאמרו שאין חיוב שאר המצוות דומה לעשרת הדיברות.

לפיכך כתב משה רבינו לעיניהם את התורה כולה ביום אחד, בדרך נס ופלא, כדי שיבינו כי התורה כולה מכתב אלוקים היא. שהרי אין בכח אנוש לכותבה כולה ביום אחד, אלא כולה מהשי"ת נכתבה, וכשם שבלוחות הגם שנראה היה כאילו משה רבינו כותבם, אך האמת מעשה אלוקים הן, כך גם כל התורה כולה.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

להלחם במרי ולהשתמש בקשיות עורף

כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי אֶת מָרְיָךְ וְאֶת עֲרֻפְךָ הַקָּשָׁה (לא. כז)

היה הגה"צ רבי יצחק ולרשיין זצ"ל מפרש: הפסוק מפרש את מדת זה לעומת זה שיש באדם, מחד יש "אֶת מָרְיָךְ" זהו צד החסרון הבא מצד העקשנות והעזות והמרירה ממנה נמשכות ונולדות המידות הרעות. ומאידך "וְאֶת עֲרֻפְךָ הַקָּשָׁה", זהו צד המעלה שיש באדם שאם ישתמש בכח עקשנותו במקום הרצוי כגון בשעת נסיון, יש בכוחו לעמוד איתן ללא זיז מנכונותו לקיים התורה והמצוות גם בזמן ובאווירה שיש לזה מפריעים. צריך לזכור תמיד שני כוחות אלו ששוכנים בקרבנו וכך להצליח, להלחם במרי ולהשתמש בקשיות עורף.

ספר "לחתך עליון"

הלכה: דיני עשרת ימי תשובה

בעשרת ימי תשובה יש לומר בתפילת העמידה המלך הקדוש במקום הא-ל הקדוש, משום שעכשיו הם ימי הדין שהקב"ה יושב ודן את כל העולם ומראה מלכותו וממשלתו שהוא בכל משלה. ואם אמר הא-ל הקדוש או שהוא מסופק מה אמר דחזקה שהזכיר כרגילותו, חוזר לראש התפילה, דשלושת ברכות ראשונות הם ברכות השבח וחשובות כבירה אחת. אם אמר הא-ל הקדוש ותוך כדי דיבור תיקן את עצמו ואמר המלך הקדוש יצא ידי חובה אפילו אם בעת שאמר ברוך אתה ה' דעתו לומר הא-ל הקדוש מפני ששכח שנמצא בעשרת ימי תשובה מ"מ כיון שתיקן תוך כדי דיבור, הרי שעקר טעותו ויצא ידי חובה.

ספר "הליכות מועד" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: תשובה, לעשות מהנפילה עלייה. פתגם חסידי

חקירה: חצי שיעור

השיעור הוא מציאות אחת כוללת ופחות מכשיעור אינו חשוב כלל, או שהשיעור מורכב מפרטים נפרדים, ולכן גם בחצי שיעור יש האיסור אלא רק קטן יותר כי יש בו חלק מהפרטים. (מפענח צפונות יא-ד: לריש לקיש שחצי שיעור מותר מן התורה, מציאות כוללת, איכות, לרבי יוחנן שאסור מן התורה, פרטים, כמות.

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: צד היתר

חכם אחד למד זכות על אותם חזנים שמבליעים אותיות ומילים בשעת התפילה: יש למצוא להם צד היתר, שכן הם נוטלים שכר שבת, שהוא אסור מן הדין והותר רק "בהבלעה". ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף סט)

שבת שלום צום קל

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זורירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. שלום בית: גיוליה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. זיווג הגון: יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה רבה בכל: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. לעילוי נשמת: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זורגונה, אברהם בן אסתר.

